

NORSK LOVTIDEND

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 19

Utgitt 25 mai

1938

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

12 mai.

I medhold av § 28 i lov om skogvern av 12 februar 1932 har Landbruksdepartementet d. d. utferdiget bestemmelse om at all skog i Kåfjord herred, Troms fylke, henregnes til vernskog.

Bestemmelsen som trer i kraft 1 juni 1938 ligger utlagt til eftersyn hos lensmannen og ordføreren i herredet.

Overtredelse av bestemmelsen er belagt med straff.

Skriv frå Justisdepartementet.

14 mai.

Etter landskommunelovi § 46, jfr. kongeleg resolusjon frå 14 november 1924, godkjenner departementet vedtak åt Ørsta heradstyre, Møre og Romsdal fylke, frå 18 januar og 23 mars 1938 om å oprette eit folkeregister i Ørsta frå 1 mai 1938.

Etter lov om folkeregister frå 24 juni 1915, jfr. kongeleg resolusjon frå 2 desember 1927, godkjenner departementet vidare den vedtekt for folkeregistret som heradstyret har vedteke i møte 23 mars d. å.

Vedtekta lyder so:

§ 1. I samsvar med lov av 24 juni 1915 om folkeregister skal det frå 1 mai 1938 skipast folkeregister for Ørsta kommune.

Til grunn for dette folkeregistret blir lagt manntalet over alle dei personar som fast eller millombils budde i Ørsta herad etter folketeljninga 1 desember 1930.

For å få folkeregistret i verksemd skal det pr. 1 mai 1938 takast opp manntal (folketeljning) over alle dei personar som fast eller millombils bur i Ørsta. For å kontrollere at folkeregistret er i orden skal det, når formannskapet gjer vedtak om det, haldast liknande manntal seinare, men ikkje oftare enn tredjekvart år.

§ 2. Ved desse folketeljningane (manntala) skal kvar og ein som fast eller millombils er busett i kommunen, vera pliktig til å gi opplysning om: fullt namn, stilling eller leveveg, bustad, fødeår og fødedag, fødestad, statsborgartilhøve og ekteskapeleg stilling. Desse opplysningane skal ved-

14 mai. komande gi om seg sjølv og sin husstand (medlemer av huslyden, tenarar, leigebuarar og andre). Er det innflytte personar, skal det og seiast frå kva tid dei flytte til Ørsta.

§ 3. Alle som gir grunn eller husrom til bustad for andre, skal gi melding til folkeregistret med oppgave over dei personane som grunnen eller husværet er gitt til.

Dersom heradstyret gjer vedtak om det, skal ein og gi melding om tal og storleik på dei roma som høyrer dei ymse husvære til.

§ 4. Dei opplysningspliktige skal fylle ut teljingslister (personlister) som dei får utlevert før teljinga. Dei oppgåvene som er nemnde i § 2, skal først på desse listene, som så blir avhenta etter ein fastsett frist.

Så snart huseigaren har fått teljingslistene, er han pliktig til å dele dei ut til dei opplysningspliktige. Dei utfylte listene skal han så samle inn att til fastsett tid.

Dei oppgåvene som er nemnde i § 3, skal ein gi på ser-skilde teljingslister (huslister), og desse oppgåvene skal attesterast.

Desse opplysningane og oppgåvene kan innhentast ved personleg oppmoding av ein som har fått mynde til det av registerføraren.

§ 5. Dei listene som er nemnde i § 4, skal utdelast til huseigarane og hentast hos huseigarane av registerføraren, eller av slike som han (eller i tilfelle formannskapet) har gitt mynde til det.

§ 6. Alle som fast eller millombils hev buset seg i Ørsta, eller flytter frå ein bustad til ein annan innanfor heradsgrensa, eller som flytter ut av heradet for å ta fast eller millombils bustad andre stader, skal melde dette både for seg sjølv og dei andre medlemene av husstanden, og ein skal gi opp fullt namn, fødeår, fødedag og livsstilling for alle dei som flytter. Folkeregistret kan og krevja å få dei andre opplysningane som er nemnde i § 2, so framt desse ikkje er innsende tidlegare.

§ 7. Alle som gir grunn eller husrom til bustad for andre, skal melde til folkeregistret kven som flytter til eller frå eigedomen eller husværet på dei måtane som er nemnde i § 6.

§ 8. Dei foreskrevne meldingane i §§ 6 og 7 skal vera innkomne til folkeregistret innan 14 dagar etter flyttinga. Melding kan ein gi anten skriftleg eller ved frammøte (personleg eller med fullmakt) i folkeregistret.

§ 9. Nyttar ein skriftleg melding, skal denne skrivast på slikt skjema:

Flyttemelding.

14 mai.

Med dette skal eg melde til Ørsta folkeregister, Ørstavik, at dei personane som er oppførde her, den 19 flytte

frå veg (gate) nr. etasje } gnr. bnr.
 eller eigedomens namn og kvar den ligg }
 til veg (gate) nr. etasje } bnr. bnr.
 eller eigedomens namn og kvar den ligg }

NB. Berre dei som flytter i lag, d. v. s. flytter frå same stad til same stad, må først opp på same blanketten.

Fullt namn. (Set strek under det døypenamet som vanleg blir brukt. For gifte kvinner fører ein opp gjente- namnet og)	Livsstilling og leve- veg, (arbeidsivar, arbeidsstad). Her fører ein og opp kven tenarar og losjerande bur hos.	Fødeår, fødelag. Fødestad.	Ektenskapelig stilling.	Når flytt til Ørsta.	Statsborgartilhøve.	Når flytt til landet.	Heimstad ved fl. til Ørsta.
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							

..... den 19

(Namn og stilling til meldaren)

(Namn)

(Adresse)

(Underskrift av husverten til den som flytter)

Denne meldinga skal fyllast greitt ut og leverast til Ørsta folkeregister. Meldinga kan og sendast i posten i frankert konvo-lutt. Meldaren må alltid skrive namnet sitt under.

- 14 mai. § 10. Når nokon flytter til Ørsta, skal den flytteattesten som er nemnd i lov om fatigstell av 19 mai 1900 § 19, synast fram i folkeregistret. Sameleis blir flytteattestar frå Ørsta utskrevne av folkeregistret.

Serskild liste over innflytte personar blir ikkje ført av folkeregistret.

§ 11. Brot mot desse vedtektene fører med seg straff i samsvar med § 339 i straffelova.

- 14 mai. **Skrivelse** fra Socialdepartementet.

I medhold av kongelig resolusjon av 25 april 1924 og lov av 25 juni 1935, § 18 annet ledd, stadfester departementet herved som gjeldende fra 23 mai 1938 Drøbak bystyres beslutning i møte 4 mai 1938 om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder. Forskriftene får slik ordlyd:

Bevertningsstedene skal holdes lukket fra kl. 24 til neste morgen kl. 7, på søn- og helligdager til kl. 10. I tiden fra og med 1 mai til og med 31 august kan der på søn- og helligdager holdes åpent fra kl. 9.

Overtredelse av disse forskrifter straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

- 14 mai. **Skrivelse** fra Socialdepartementet.

I henhold til lov av 29 mai 1925 stadfester departementet herved med enkelte redaksjonelle endringer Halden bystyres beslutning i møte 3 mai 1938 om ny vedtekt angående lukningstid for barber- og frisørforretninger.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 4 juni 1938, fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser opphører å gjelde.

Vedtekten lyder så:

§ 1.

- A. Barber- og frisørforretninger (herunder også damefrisørforretninger) skal med nedennevnte undtageleser holdes lukket de fire første hverdager i uken fra kl. 18,30, fredager fra kl. 19 og lørdager fra kl. 18 til kl. 9.

I tiden fra og med 21 juni til og med 20 august holdes lukket de fire første hverdager i uken fra kl. 17,30, fredager fra kl. 18,30 og lørdager fra kl. 17 til kl. 9.

På dagen før en helligdag lukkes kl. 18.

Siste hverdag før 1 mai og 17 mai — også når denne hverdag måtte falle på dagen før en helligdag — kan der holdes åpent til kl. 19.

Påskeaften, pinseaften, St. Hansaften, julaften og nyttårsaften lukkes kl. 15.

1 mai og 17 mai holdes helt lukket.

På hverdager i tiden fra og med 15 til og med 23 de- 14 mai.
sember kan holdes åpent til kl. 21.

B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 2. Når to dager for hvilke der er fastsatt forskjellige lukningstider faller på hverandre, gjelder den strengeste lukningsbestemmelse såfremt annet ikke er uttrykkelig bestemt.

§ 3. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. Det er dog tillatt efter lukningstid å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstid.

§ 4. Overtredelse av vedtektens bestemmelser straffes efter loven. Jfr. straffelovens § 339,2.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

19 mai.

I henhold til lov av 29 mai 1925 stadfester departementet herved med enkelte redaksjonelle endringer beslutning av Skedsmo herredstyre, Akershus fylke, i møter 12 mars og 28 april d. å. om vedtekt angående lukningstid for barber- og frisørforretninger.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 20 juni d. å.

Vedtekten lyder så:

§ 1.

A. Barber- og frisørforretninger skal med de nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8,30. På fredager i tiden fra og med 1 september til og med 31 mai kan der holdes åpent til kl. 19. De siste seks hverdager før julaften kan der holdes åpent to timer lenger enn foran bestemt.

Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften lukkes kl. 17.

1 mai, 17 mai og St. Hansdag holdes helt lukket.

B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 2. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. Det er dog tillatt efter lukningstid å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstid.

§ 3. Overtredelse av denne vedtekt straffes efter loven. Jfr. straffelovens § 339, 2.

Skriv frå Landbruksdepartementet.

19 mai.

Med heimel i § 44 i lov om jakt og fangst frå 20 mai 1899 og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette fastsett at jakttida for hare skal vera frå og med 15 september til og med 31 desember i herada Vegårshei, Gjerstad, Søndeled, Flosta, Dypvåg, Holt, Frøland, Østre Moland, Stokken, Tromøy, Hisøy, Øyestad, Fjære, Landvik, Eide, Vestre Moland, Høvåg og Birkenes, Aust-Agder fylke.

19 mai. Fyreseгна gjeld til solenge, men ikkje lenger enn til utgangen av 1942.

Brot på denne fyreseгна vert straffa.

19 mai. Skriv frå Landbruksdepartementet.

Med heimel i § 44 i lov om jakt og fangst frå 20 mai 1899 og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette fastsett at jerpe skal vera freda heile året i Aust-Agder fylke.

Fyreseгна gjeld til solenge, men ikkje lenger enn til utgangen av 1942.

Brot på denne fyreseгна vert straffa.

20 mai. Lov om forandring i lov om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 9 mai 1938 sålydende:

I.

I lov om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893 skal følgende bestemmelse lyde:

§ 2 fjerde ledd.

Bestemmelsene skal heller ikke være til hinder for at det — efter regler som fastsettes av vedkommende departement — kan foretas brenning eller lyngsvidning i skogmark når arbeidet skjer under sakkyndig ledelse til fremme av skogkultur og under anordning av de foranstaltninger som er nødvendige for å hindre at ilden brer sig til omliggende skog, mark eller bebyggelse.

§ 5 c, nytt annet ledd.

Hvor brand opstår i skog eller mark nær grense mot naboherred, plikter brandchef og brandmester å varsle brandchef eller brandmester i naboherredet. Den som varsles, kan tilsi det efter hans skjønn nødvendige mannskap i sitt distrikt til deltagelse i brandslukningen. Slukningsarbeidet ledes av brandchefen eller vedkommende brandmester i det herred hvor det brenner.

§ 5 e, første ledd.

Enhver innen herredet bosatt arbeidsfør mann som ikke er hindret ved lovlig forfall, er pliktig til efter tilsigelse av brandchef eller brandmester å møte på brandstedet medbringende forhåndenværende slukningsredskaper og delta i slukningsarbeidet. Plikten omfatter også slukningsarbeide i naboherred i tilfelle som nevnt i c annet ledd.

§ 5 k, nytt tredje ledd.

20 mai.

Såfremt ikke mindelig overenskomst kommer i stand mellom herredene om fordeling av utgiftene vedkommende de i c annet ledd nevnte brandslukningsarbeider, fastsetter fylkesmannen hvordan utgiftene skal fordeles. Hvis de sammenstøtende herreder ligger i forskjellige fylker, avgjøres spørsmålet av vedkommende departement.

Nr. 1.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 20 mai 1938.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om kommuners plikt ved distrikts- 20 mai.
bidrag å dekke anløpsutgifter for stats- Nr. 2.
støttede norske luftruter.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 9 mai 1938 sålydende:

§ 1. Kommuner som innen sitt område eller i sin nærhet har anlegg som efter vedkommende departements approbasjon benyttes som faste anløpssteder for statsstøttede norske luftruter, kan av Kongen pålegges å yde distriktsbidrag til staten til hel eller delvis dekning av de med anløpene forbundne utgifter.

§ 2. De nærmere bestemmelser angående de i § 1 nevnte distriktsbidrag, hvilke kommuner det gjelder, bidragenes årlige størrelse og tidspunkt for disses erleggelse fastsettes av Kongen.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 20 mai 1938.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Kongelig resolusjon.

20 mai.

De gebyrer som opkreves i henhold til «Gebyrtariff for Norges utenrikske stasjoner», fastsatt ved kongelig resolusjon av 23 mars 1923 og endret ved senere

20 mai. kongelige resolusjoner, dens § 1 nr. 1 a og nr. 2 til og med nr. 23, tillates midlertidig forhøiet med 40 procent også for budgettåret 1938—39.

20 mai. **Kongelig resolusjon.**

Med hjemmel i § 2, 5 i lov om syketrygd av 6 juni 1930 bestemmes at den i samme lovs § 2, 1 e opstillede undtagelse fra trygdeplikt sløifes for laste- og lossearbeidere i Hisøy, Øyestad og Arendal.

Bestemmelsen trer i kraft straks.

20 mai. **Kongelig resolusjon.**

I. I henhold til §§ 11 og 4 i sundhetsloven av 16 mai 1860 med senere forandringer og § 3 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900 med senere forandringer gis stadfesting på vedtak av Jeløy herredstyre, Østfold fylke, i møte 21 desember 1937 om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, dog med noen forandringer som er inntatt i forskriftene.

II. De almindelige helseforskrifter og tuberkuloseforskrift som nu gjelder for herredet, stadfestet ved kongelig resolusjon av 22 september 1911, og de ved kongelig resolusjon av 2 desember 1899 stadfestede epidemiforskrifter opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

Forskriftene lyder så:

Kapitel I.

Om tilsynet.

§ 1. Herredet skal til enhver tid være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann, valgt blandt helserådets medlemmer.

Tilsynsmennene har hver i sin krets plikt til å påse helseforskriftene gjennomført og overholdt.

Tilsynsmennene velges i første helserådsmøte efter at nyvalgt herredstyre har begynt sitt virke og fungerer til neste valg.

Kapitel II.

Byggniger og boligforhold.

§ 2. Ved opførelse, påbygning eller flytning av bolig, som er bestemt til varig opphold for mennesker, eller av uthus til sådan bolig, skal melding derom gjøres til nærmeste medlem av helserådet. Denne sender melding videre til helserådets ordfører. Følgende skal iakttas:

1. Ved nybygg skal der til hustomt velges et sted med 20 mai. lett adgang til godt og rikelig drikkevann og tilfredsstillende kloakkavløp.
2. Avstanden mellom våningshus og matbod på den ene side, privet, stall, fjøs, grisehus og hus for fjærkre på den annen side må ikke være mindre enn 10 meter.
3. Bebyggelsen skal ordnes således, at der kan komme så meget sol til beboelsesrummene som den plass en har til rådighet gir anledning til, og intet hus må anbringes slik at det tar bort sollyset fra annet beboelseshus.
4. Matjorden skal fjernes fra hustomten. Denne skal være tørr og ved tilstrekkelig avgrøfting og avledning beskyttes mot overvann og mot grunnvann til sådan dybde som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig. På tun og gårdsplass skal fordypninger utfylles så at der ikke dannes vann eller sølepytter.
5. Våningshus som er bestemt til varig opphold for mennesker, skal opføres på undermur av gråsten eller betong av minst 30 centimeters høide over jorden. Undermuren skal være tett og hvor der ikke er kjeller skal den være forsynt med minst 2 trekkhull, hvert minst 150 m² stort. Trekkhullene må være dekket med smågitret rist. Over grunnmuren skal der legges isolasjonsbelegg. Hvor der ikke er kjeller, må der mellom gulv i 1ste etasje og jordoverflaten være minst 60 centimeters avstand.
6. Gulvet i nederste etasje skal være dobbelt og forsynt med tørr fyll mellom gulvene. (Til sådan fyll benyttes tørr leire, slagg eller annet av helserådet godkjent materiale.)
7. Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak skal være minst 2,50 meter høit fra gulv til loft. I eneboliger og småhus kan dog høiden innskrenkes til 2,35 meter og i rum som innredes fra nytt av i eldre bygning kan høiden med helserådets samtykke innskrenkes inntil 2,20 meter. Hvor loftbjelkene er frittliggende regnes høiden til disses underkant. I rum med skråtak må høiden fra skråtakets høieste del være minst 2,25 meter til gulvet og den minste tillatte høide ved skråtakets laveste del være minst 1,25 meter.
8. I hvert beboelsesrum skal der være minst ett vindu som kan åpnes. Vinduets lysåpning skal tilsvare minst 1/10 av rummets gulvflate. Hvor lysforholdene er særlig gunstige, kan dog en mindre lysåpning med helserådets samtykke tillates, likesom en større lysåpning kan kreves, hvor lysforholdene er særlig ugunstige. I eldre beboelsesrum, som ikke har noe vindu som kan åpnes,

20 mai. skal minst ett sådant anbringes innen ett år efter at disse forskrifter er blitt stadfestet.

§ 3. Midlertidige losjibus for tilfeldige arbeidere eller anleggsarbeidere skal helserådet forby brukt, hvis de ikke tilfredsstiller de krav i sanitær henseende som helserådet anser nødvendig. Der skal ikke være større belegg på hvert rum enn at det blir 10 m³ på hver mann. Hver arbeider skal ha egen seng og vanlig utstyr. Der skal være vaskestell i fornødent antall og eget rum til tørk av klær. Rummene i disse losjibus skal daglig rengjøres.

20 mai. § 4. Arbeidsrum og verkstedslokaler er undergit helse-
rådets tilsyn og de bestemmelser det måtte gi for å hindre sanitære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan kreve anbragt de ventilasjonsinnretninger som det finner nødvendig.

§ 5. Kjellere skal være tørre, rene og luftige. Hvis der ofte samler sig vann i en kjeller, skal helserådet ha rett til å påby sådan drenering av grunnen at kjelleren kan holdes tørr.

Kjellere skal ha vindu eller annen åpning, som kan brukes til luftveksling.

For kjellerrum som benyttes til beboelse, handel eller verksted, skal følgende bestemmelser gjelde:

Høiden fra gulv til loft skal være minst 2,50 meter. Overkanten av jorden på husets utside må intet steds stå mere enn 1¼ meter høiere enn kjellerens gulv. Ytterflatene av veggene skal være skilt fra jorden ved en 60 centimeters bred luft- og lysgrav, der skal gå minst 20 centimeter dypere ned enn kjellergulvet og være godt drenert.

Grunnen under sådant kjellerrum skal være drenert og fylt med ett minst 20 centimeter høit lag av pukksten. Gulvet skal være dobbelt og fylt med tørr fyll og ligge minst 0,5 meter over høieste grunnvannstand. Det underste gulv skal være av vanntett stoff — asfalt, cement eller lignende, det øverste skal være et minst 4,50 cm tykt godt sammenpløiet tregulv. Rummet skal være forsynt med ovn og frisk luftventilasjon efter helserådets nærmere bestemmelse. Det skal ha minst 1 vindu, som kan åpnes. Vindusflaten skal være minst 1/10 av gulvflaten og minst 2/3 av lysåpningen skal være over jordoverflatens nivå.

§ 6. Brukes kokeovn i beboelsesrum skal der anbringes hensiktsmessig innretning til bortledning av dampen.

§ 7. Finner helserådet noe bebodd hus eller annet oppholdssted for mennesker å være skadelig for helsen på grunn av mangel på lys eller luft, ved fuktighet, urenslighet, overfylling av mennesker eller annen måte, kan det forby at huset eller rummet brukes til mangelen er rettet.

§ 8. Intet skolelokale eller forsamlingslokale må op- 20 mai.
føres før planen er forelagt for og godkjent av helserådet.

Om renhold m. v. i forsamlingslokaler, skoler og kirker henvises til de ved kongelig resolusjon for det hele land utferdigede forskrifter, trykt som plakater til opslag (for forsamlingslokaler ved kongelig resolusjon av 25 april 1913, for skoler kongelig resolusjon 20 november 1931 og for kirker ved kongelig resolusjon av 21 september 1934).

§ 9. Til ethvert våningshus skal der innrettes et privet med privetbinge. Dette må ligge minst 10 meter fjernet fra eget eller andres våningshus og matbod samt fra offentlig eller felles privat vei. Fra privetet må der ikke kunne skje tilsig hverken til noe av de nevnte steder eller til opkomme, brønn, bekk eller andre steder, hvorfra tas drikkevann for mennesker eller husdyr eller vann til annet husbruk, og heller ikke til vann, som brukes i bedrift, som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

Tilsig fra priveter må heller ikke finne sted til vannet ved de vanlige badeplasser.

Ved bygninger og steder, hvor der ofte samles mange mennesker, f. eks. ved faste utstillingsplasser, kommunelokaler, kirker, bedehus, hoteller, skoler, verksteder, ungdomslokaler eller andre forsamlingslokaler, skal der finnes priveter og urinsteder særskilt for kvinner og menn og av sådan størrelse og innredning som helserådet for hvert sted bestemmer.

Privetbinger skal være innklædd og påfylles strømidler så ofte og i sådan mengde, at ekskrementene holdes tildekket. Bingene skal tømmes minst 2 ganger årlig, og ellers når helserådet av sanitære grunner krever det.

§ 10. Med helserådets samtykke kan privet innrettes i egen bygning eller i annen uthusbygning i kortere avstand enn 10 meter fra våningshus, matbod, vei eller gate, hvis der benyttes tett cementert kum eller tette flyttbare beholdere. Følgende skal da iakttas:

1. Der må ikke komme stank fra privetet til beboelsesrum, kjøkken eller rum, hvor matvarer opbevares. Privetet skal ha tette vegger og dør som kan holdes ordentlig igjenlukket. Det skal ha vindu, som kan åpnes til fri luft og være forsynt med luftpipe. Setet skal være forsynt med tilhengslet lokk. Anvendes flyttbare beholdere, skal de være tette og stå i kasse på vanntett underlag. Beholdere og kummer skal ofte påføres et strømiddel i så tilstrekkelig mengde, at ekskrementene dekkes, og de skal tømmes før de blir $\frac{3}{4}$ fulle eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner forlanger

20 mai. det. Ved hver tømning skal beholdere og kummer gjøres ordentlig rene.

2. Avstanden mellom ovennevnte kummer eller beholdere og naboeiendommen må være minst 1,50 meter og der må ikke være uttak rett mot nabohus, gate eller vei.

§ 11. Priveter kan innrettes i våningshus såfremt følgende iakttas:

1. For klosettinnretning med flyttbare beholdere (ikke vannklosett): Klosettrummets gulv skal være cementert, asfaltert eller forsynt med annet lignende hårdt og vanntett belegg. Loftet og veggene skal være murpusset eller cementert. Setet skal være forsynt med tilhengslet lokk. Rummet skal være forsynt med vindu som kan åpnes ut til fri luft og med luftpipe som må munne ut over våningshusets tak. Der må ikke være umiddelbar adgang til klosettrum fra beboelsesrum, kjøkken, rum hvor matvarer opbevares, eller fra innelukket entré, hvortil fører dør fra noen av disse rum.
2. For frostfritt vannklosett: Som under punkt 1 anført, dog fordres ikke cementert eller asfaltert gulv eller murpussede eller cementerte vegger. Hvor ventilasjon i klosettrummet er tilfredsstillende, tillates enkel dør til entré selvom denne ved andre dører står i forbindelse med kjøkken og beboelsesrum dog ikke med rum beregnet til opbevaring av matvarer. Gulvene kan gjøres av godt sammenføyede bord og veggene kan paneles. Avløpet må ledes gjennom septic tank til en av helserådet godkjent kloakkledning.
3. I begge de under punktene 1 og 2 anførte tilfelle må innredningsplan forelegges for og godkjennes av helserådet.

§ 12. Priveter må holdes godt rene. Sete og gulv skal vaskes minst 2 ganger om uken.

§ 13. Anbringes pissoarer inne i beboelsesrum skal de innrettes som foran omhandlet for klosettrum i beboelseshus. Anbringes urinsteder annet steds skal helserådets nærmere bestemmelser derom efterfølges. Pissoarene skal gis avløp til kloakk eller annet av helserådet godkjent sted. De skal holdes godt rene.

Med hensyn til stank eller tilsig fra pissoarrum skal disse være undergitt de samme bestemmelser som priveter.

Kapitel III.

Offentlig renhold m. v.

§ 14. Gårdsrummet til ethvert beboelseshus skal alltid holdes rent og tørt og ujevnheter i jordsmonnet må fjernes så der ikke dannes sølepytter.

Huseiere i tettere bebygget strøk skal holde fortauet rent og den halve gate utenfor sine eiendommer. Også ellers må vedkommende sørge for at den grunn han (hun) råder over holdes fri for urenslighet eller stank eller annet som kan volde sanitær ulempe.

§ 15. Sjøppel, feieskarn eller annet avfall så vel fra beboelseshus som fra bedrifter må ikke slås like utenfor husdøren men skal enten brennes, samles i tette med lokk forsynte kasser, legges i kompost eller bringes til et av helserådet anvist sted. Benyttes kasser skal de tømmes og rengjøres før de blir fulle og så ofte at stank undgås og dessuten når helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig. Spesielt innrettede kasser eller beholdere for søppel o. s. v. kan påbys benyttet i tettere bebyggede deler av herredet.

§ 16. Komposter eller andre oplag av avfall eller gjødningsstoffer må ikke ligge nærmere allfarvei, beboelseshus eller matbod enn 10 meter; de skal alltid holdes godt tildekket med jord og de skal legges således, at det ikke derfra skjer tilsig til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

§ 17. Vaskevann, skyllevann og lignende må ikke slås like utenfor husdøren eller i dennes eller våningshus og matbods nærhet, men i godt tildekkede synkebrønner eller synkegrøfter, som ikke ligger nærmere våningshus, matbod eller allfarvei enn 10 meter og således at der ikke skjer tilsig derfra til ovennevnte steder eller til sted hvorfra tas vann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler eller tilsig til naboers eiendom uten dennes tillatelse.

Synkebrønner og synkegrøfter skal gjøres rene og spyles så ofte at der ikke forårsakes stank eller andre sanitære ulemper.

Kloakkvann skal ledes til stor synkebrønn, synkegrøft, til stenur eller beleilig bakkeskråning under hensyntagen som ovenfor nevnt.

§ 18. Fra uthus eller bedrifter må der ikke skje tilsig av gjødsel eller andre illeluktende eller forråtnede stoffer til vann som benyttes som ovenfor nevnt, heller ikke til offentlig vei eller felles privat vei og ikke til nabos eiendom uten hans (hennes) tillatelse.

§ 19. Transport av gjødsel og avfall på offentlig vei og felles privat vei skal foregå på sådan måte at intet av

20 mai. betydning spilles og helserådet kan bestemme at slik transport må skje til bestemte tider i døgnet, og at transporten utenfor gårdsbruk fra og med 1 mai til og med 30 september skal skje i lukkede og tette beholdere.

I tettere bebygget strøk og på lende som har helling til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler eller til vannet ved de vanlige badeplasser, skal gjødningsstoffene hurtigst mulig nedmuldes eller dekkes til med jord.

Privetgjødning må ikke ongles eller spredes nærmere brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas vann til bruk som foran nevnt enn 10 meter og annen naturlig gjødsel ikke nærmere enn 5 meter.

Gjødsel og avfall kan av helserådet tillates oplagt inn- til 2,50 meter fra nabotomt og allfarvei, men der skal dekkes over med jord eller lignende hvis der forvoldes stank eller annen sanitær ulempe.

I tilfelle av epidemier eller truende utbrudd av sådanne kan helserådet helt forby avhenting av gjødsel eller avfall fra utenbygds steder, med mindre gjødselen eller avfallet er betryggende desinfisert og bevidnelse derom foreligger fra helserådets ordfører på utførselsstedet.

§ 20. Selvdøde dyr eller dyr slaktet på grunn av sykdom må ikke kastes i elv, vannløp, sjøen eller innsjø, men må brennes op, hvis helserådet krever det, eller graves ned tilstrekkelig dypt, minst 1 meter under jordoverflaten, på sted hvorfra der ikke er tilsig til vanntak. For dyr som har lidt av smittsom sykdom der er undergitt særlig offentlig forsorg, blir de regler å følge som er gitt herom i den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 21. Kan kloakk tilknyttet offentlig kloakk eller grøft, er eier av våningshus, når helserådet forlanger det, på egen bekostning forpliktet til å anlegge en sådan med mindre det medfører uforholdsmessig store omkostninger. Kloakken må være forsvarlig utført, ha innretning til å opta overvann og spillvann, ventileres og være frostfri og må med letthet kunne holdes i orden og renses, så stank og annen ulempe til enhver tid undgås. Forårsaker utmunning av kloakk i åpne grøfter, rennestener eller annet sted på innmark, stank eller ulempe, kan helserådet pålegge rette vedkommende å endre forholdet og i tilfelle forby bruk av kloakken inntil manglene er avhjulpet. Kloakker må ikke føres ut i vannet ved de vanlige badeplasser.

§ 22. Kloakkavstikkere skal være av jernrør, glaserte lerrør eller annet av helserådet godkjent materiale. De skal

være tette i sammenføiningene og holdes i forsvarlig stand. 20 mai.
 Rensning av kloakk og kummer må skje til tider og på den måte, at minst mulig ulempe derved oppstår. Rensning må skje så ofte, at avløpet ikke stanser op eller stank oppstår til ulempe for omkringboende. Det optatte bunfall må straks føres bort. Skadelige eller illeluktende væsker fra fabrikker eller andre anlegg og bedrifter må kun ledes gjennom lukkede avløpsrenner eller på annen av helserådet godkjent måte. De må ikke ledes til offentlig eller privat kloakk direkte eller gjennom samleikum uten helserådets samtykke. Ved nybygning er eieren forpliktet til å sørge for, at tomten ordentlig dreneres, og at der anlegges lukket avløp i kloakkledningen selv om avstanden til offentlig kloakk eller grøft er over 32 meter, når det er nødvendig av sanitære grunner og anlegget ikke medfører uforholdsmessige utgifter.

§ 23. Hvor der er anlagt kloakk skal hver beboelsesleilighet ha minst en vask forsynt med vannlås eller annen av helserådet godkjent innretning som hindrer kloakkgass fra å trenge ut. De offentlige kloakker skal renses og spyles i den utstrekning som helserådet finner det nødvendig.

§ 24. Tilfredsstiller eldre kloakkanlegg ikke de opstilte fordringer, kan helserådet påby dem omlagt i den utstrekning det er nødvendig for å forebygge sanitære misligheter.

Kapitel IV.

Drikkevann m. v.

§ 25. Brønn, bekk eller annet vann hvorfra der tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk ved bedrift, som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler, må ikke forurenses på noen som helst måte. Til bruk som foran nevnt må ikke benyttes vann tatt fra sted, som ligger privet, urinsted eller gjødseloplager nærmere enn 10 meter, eller som har tilsig derfra.

§ 26. Det er forbudt å forurense jordsmonnet på og omkring disse steder, hvor drikkevann eller bruksvann hentes og helserådet kan påby at sanitære ulemper snarest blir fjernet. Til elv, bekk eller annet vanninntak ovenfor de steder, hvorfra tas vann til bruk som nevnt, må der ikke legges avløp for gjødsel eller lignende stoffer eller for skadelige og illeluktende væsker fra fabrikker uten med helserådets samtykke og på vilkår som dette oppstiller.

§ 27. Renvannsbrønner skal på hensiktsmessig måte beskyttes mot overvann, de skal tømmes og renses minst 1 gang hvert år eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner krever det. Renvannsbrønner skal ha et ytre vanntett lag minst 30 centimeter over jordsmonnet og av minst 2 meters

20 mai. dybde og $\frac{1}{4}$ meter i tykkelse når det er av cement eller er anlagt efter en annen av helserådet godkjent anordning for å hindre tilløp av overvann eller annen forurensning. Jordsmonnet omkring skal i minst 1 meters avstand være fast og med god helling fra brønnen på alle kanter. Brønner som ikke er over 2 meter på hver kant skal enn videre være overbygget og forsynt med låsbart lokk, der har helling som jordsmonnet omkring og være ventilert.

Cisterner for regnvann til bruk som foran nevnt skal beskyttes mot tilsig fra jordoverflaten i omkretsen, de skal være overbygget og forsynt med tilhengslet lokk.

§ 28. Hentes vann fra brønn eller vanntak av flere familier, skal der være en heis eller vinne med fast tett bøtte eller tett bøtte som er fastbunnet til brønnen eller vanntaket. Annet kjørel må ikke brukes i brønnen eller i vanntaket.

§ 29. Helserådet kan til enhver tid forby drikkevann benyttet hvis det finner vannet uhygienisk til bruk.

Eier av leiegård, arbeiderbolig, fabrikk eller forsamlingshus skal være pliktig til å sørge for tilstrekkelig og rent drikkevann.

§ 31. Det pålegges eier av isdammer og andre istak, hvorfra is tas til husholdningen eller for omsetning, å rette sig efter de anordninger som helserådet i hvert enkelt tilfelle måtte gi for disse anlegg og deres drift for å hindre helseskadelige forurensninger av isen.

Kapitel V.

Bedrifter.

§ 32. Ved anlegg av bedrifter som helserådet antar kan volde sanitære ulemper, skal planen for anlegget forelegges for og godkjennes av helserådet forinnen driften påbegynnes. Enhver bedrift av denne art, også de som allerede er igang, skal være underkastet helserådets tilsyn. Hvis det viser sig, at noen bedrift blir drevet med større fare for den almindelige sundhetstilstand, enn der nødvendig flyter av dens eget vesen, skal vedkommende rette sig efter de pålegg, som helserådet gir til forebyggelse av den sanitære fare.

§ 33. Enhver bedrift må ha tilstrekkelig med vinduer så man i dagslyset uten vanskelighet kan se å arbeide. Arbeidsrommene skal være tilstrekkelig og hensiktsmessig ventilert, så støv og uren luft trekkes ut.

Oplag av kluter, ben og gjødningsstoffer og lignende må bare finnes der hvor helserådet tillater det.

Enhver bedrift som er av den art, at helserådet finner det påkrevd skal ha eget godt opvarmet og ventilert spiserum.

Arbeidsrummene skal holdes rene. I spiserummet må 20 mai. bord og benker avtørres og gulvet vaskes med såpevann minst 1 gang daglig, vinduer og dører minst 1 gang ukentlig. Hovedrengjøring i spiserummet må foretas minst 4 ganger årlig.

I enhver bedrift skal der være lett adgang for arbeiderne til vaskevann, såpe og et tilstrekkelig antall rene håndklær så de kan vaske sig før de spiser eller går hjem.

§ 34. Planer for opførelse av eller ominnredning av slakterier, pølsemakerier, bakerier, meierier og lignende bedrifter for tilvirkning, behandling eller opbevaring av matvarer skal være forelagt for og godkjent av helserådet før opførelse eller ominnredning påbegynnes.

Utsalgsteder for frukt og grønnsaker skal også komme inn under denne bestemmelse. Helserådet kan like overfor de igangværende bedrifter i hvert enkelt tilfelle gripe inn, hvis mangler ved renholdet eller andre sanitære misligheter gjør det påkrevd.

Kapitel VI.

Nærings- og nydelsesmidler.

§ 35. Til bruk for mennesker må der ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler og heller ikke bruksgjenstander, som kan være skadelige for sundheten ved at de inneholder giftige bestanddeler.

Det er forbudt å selge eller overdra nærings- eller nydelsesmidler som er tilsatt noe stoff, som av helserådet ansees skadelig for sundheten eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet.

Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby, at der blir solgt eller på annen måte overdratt nærings- eller nydelsesmidler, som kommer fra eller falholdes på steder, hvor der ikke blir iakttatt den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning, behandling, opbevaring eller forsendelse.

§ 36. Helserådet er i øiemed som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de fornødne prøver. Helserådet kan forby salg og annen overdragelse av nærings- og nydelsesmidler, som er kommet fra eller selges fra steder, hvor der blandt mennesker eller dyr forekommer tilfelle, eller finnes noen basillebærer av farlig smittsom sykdom, som kan utbres med varene.

§ 37. Hvor det er nødvendig, kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet. Dette kan beslutte, at varer

20 mai. som finnes skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

§ 38. Sålenge kjøttkontroll ikke er innført i herredet, må kjøtt og flesk av selvdøde dyr eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom ikke frembys til salg eller på annen måte overdras som menneskeføde uten attest fra autorisert dyrlæge om at det er brukbart hertil.

Angående salg av kjøtt, blod, fett, innmat eller andre deler av selvdøde dyr eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom henvises til forskriftene som er gitt i henhold til loven om tilsyn med næringsmidler.

§ 39. Alle som har med tilberedning eller salg av nærings- og nydelsesmidler å gjøre skal iaktta omhyggelig renslighet med sin person og klær og skal forbys å delta i ovennevnte tilberedning eller salg når de lider av smittsom sykdom eller av akutte eller kroniske hudsykdommer på hender eller armer.

§ 40. Helserådet kan forby gatesalg av nærings- og nydelsesmidler.

§ 41. Ethvert alvorligere sykdomstilfelle som mistenkes opstått ved nydelse av giftige, bedervede eller forfalskede nærings- eller nydelsesmidler eller ved benyttelse av gjenstander som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, skal av den tilkalte læge øieblikkelig meldes til helserådets ordfører med angivelse av den formodede årsak og andre fornødne opplysninger. Det samme gjelder sanitære misligheter som antas å stå i forbindelse med eller kan gi anledning til å fremkalle sykdom.

Kapitel VII.

Brukte ting.

§ 42. Det er forbudt å innføre, selge eller bortgi brukte gang- og sengklær og andre brukte tekstilvarer av ethvert slags, samt brukte møbler, kjøkken- og spisestell uten tillatelse av helserådets ordfører, som før sådan tillatelse meddeles, kan forlange sig forelagt tilfredsstillende bevidnelse for, at sakene er desinfiserte og rengjorte. Det samme gjelder gang- og sengklær og andre gjenstander av enhver slags som har vært brukt eller har henstått i hus eller rum hvor personer med smittsom sykdom har opholdt sig. Kan eieren eller selgeren ikke skaffe sådan attest, må sakene ikke avhendes eller overlates andre før de er rensset efter bestemmelse av helserådets ordfører og der foreligger bevidnelse fra ham om at så er skjedd.

Kapitel VIII.

20 mai.

Husdyrhold.

§ 43. Husdyr, undtagen hund og katt, må ikke huses inne i beboelsesrum eller i rum, som benyttes som opbevaringssted for matvarer, og der må fra dyrenes opholdssted ikke kunne skje tilsig til noe sådant rum eller til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr eller tas vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

I tettere bebyggede strøk kan helserådet fastsette spesielle forholdsregler for eller helt forby, at der holdes husdyr av forannevnte slags, hvis dermed følger sanitære ulemper.

Helserådet bestemmer hvilke strøk der til enhver tid er å anse som tettere bebyggede.

Kapitel IX.

Fjøsstell.

§ 44.

1. Fjøs skal være lyse. De skal holdes rene og vel luftet. Storrenngjøring foretas minst 1 gang om året, hvorunder gulv, vegger, tak og alt inventar rengjøres (vaskes) i sin helhet, hvorefter der foretas utluftning med gjennemtrenk i flere dager.
2. Kuene skal holdes rene. Binger for kalv og sau skal hyppig tømmes og kalkes. Føringsskrybber skal vaskes og spyles hver dag.
3. Melkekar og melk må behandles med den største renslighet.
4. I ethvert fjøs skal der være en vaskevannsstol med vaskefat eller annen tilfredsstillende vaskeinnretning samt såpe og rent håndklæ.
5. Den som melker skal være iført et rent hvitt armforklæ eller forklæ av blåtøy og skal før melkingen såpevaske sine hender, og er juret eller kuas bakpart tilsølet, må der før melkingen foretas en grundig vask av de tilsølte partier, hvorefter tørkes godt med en ren og tørr klut. Under melkingen eller umiddelbart forut for denne må ombæring av stråfôr, utmåking av gjødsel eller annen virksomhet som frembringer støv eller stank i fjøset ikke finne sted.
6. Alle melkekjørelere og de arbeidsklær som brukes under melkingen må opbevares i rum utenfor fjøset. Armforklæ som benyttes under melkingen skal byttes rent minst 2 ganger om uken.

20 mai. 7. Melken må straks bringes ut av fjøset til rum, hvor melken ikke kan trekke til sig dårlig luft eller på annen måte forurenses. Hvis dette rum er forsynt med kloakk, skal denne ha vannlås. Hunder og katter må holdes borte fra melkesil og spann. Silingen må foretas straks efter melkingen, og melken settes på et rent og kjølig sted. Silen må være i god stand og alltid holdes ren og være grundig rengjort og vasket før hver siling. Det er forbudt å sile gjennom klut.

8. Hvis melken er bestemt til salg må aftenmelk og morgenmelk ikke blandes sammen uten å være helt avkjølet i forveien.

§ 45.

1. Melkespann skal være ordentlig fortrinnet, rustfrie og rene og forsynt med tettsluttende lokk uten klut. Melkespann må ikke benyttes til transport av andre varer enn melk og må ikke stå henslengt ved veikanten, men snarest mulig hentes hjem og vaskes og lufttørres, således som i punkt 2 bestemt.

2. Melkespann som ikke allerede er vasket og dampsterilisert ved mottagelsen fra meieriet, skal rengjøres på følgende måte:

a. Først skylles spann og lokk 2 ganger med rent, kaldt vann.

b. Derefter vaskes spann og lokk med varmt vann, litt kalk eller soda og stiv børste som jevnlig må vaskes og kokes.

c. Atter gjentatte skyllinger i rent, kaldt vann.

d. Tilslutt skylling i kokhett vann, således at spann og lokk tørrer av sig selv. Herunder er bruk av børste eller klut forbudt.

e. Derefter settes spann og lokk til tørring og utluftning — med bunnen opad på et rent, tørt, lyst og luftig sted — eller henges op i det frie over en staur eller lignende. Dette må også utføres med spann som er damptørret på meieriet. Under tørringen må lokkene være tatt av spannene.

f. Det vann som benyttes til vask av melkekjørelere og spann må være rent og fritt for enhver forurensning.

g. Hvis spannet under tørringen er utsatt for å bli forurenset med støv fra landevei eller lignende må spannet før det benyttes renses pånytt som ovenfor under litra a, b, c, d og e bestemt.

§ 46. All opbevaring og føring av melk og fløte må foregå på en sådan måte, at varen ikke forurenses eller kan anta fremmed lukt eller smak. Den må således ikke opbe-

vares i beboelsesrum eller i rum som står i direkte forbindelse dermed. Den må heller ikke opbevares i soverum eller i rum hvor syke opholder sig. 20 mai.

§ 47. Kjøretøi eller annet befordringsmiddel som brukes til føring av melk, skal holdes forsvarlig rent og det må ikke anvendes til føring av gjødsel, avfall eller lignende. Det er forbudt å sitte på melkespannene. Melken og fløten må under føring såvidt mulig være beskyttet mot sterk varme eller kulde. Avtapning, utmåling eller avtømming av melk eller fløte må ikke finne sted på åpen gate, vei, plass, i portrum eller på gårdsplass eller i rum som dertil ikke er godkjent av helserådet. Det er forbudt å drikke av melkespannene eller deres lokk.

§ 48. Det er forbudt å utby til salg eller omsette melk eller fløte fra dyr som har kalvet for mindre enn 5 dager siden. Imidlertid tillates råmelk solgt når den betegnes som sådan. Det er heller ikke tillatt å føre i handelen sinemelk, hvormed menes melk fra kuer som melker mindre enn 1 liter pr. døgn, eller melk fra slutten av melkeperioden som har fått abnorm smak eller sammensetning. Det er enn videre forbudt å selge eller omsette melk eller fløte:

- a. Når den på grunn av utseende, lukt, smak, smuss, urenselig behandling eller fremmede bestanddeler adskiller sig fra det normale.
- b. Når varen stammer fra dyr som det er grunn til å mistenke for å lide av mule- eller klovsyke, smittsom kalvekastning, miltbrand, jurbetendelse eller annen jursykdom, børbetendelse, etterbyrdens tilbakeholdelse, diaré, pyemi, septikemi (blodforgiftning), andre av feber ledsagede sykdommer, større væskende sår, gulsott, forgiftning eller annen sykdom som efter helserådets skjønn kan gi melken skadelige egenskaper. Det er likeledes forbudt å anvende melk fra tuberkuløse dyr til mat for folk, medmindre den er kokt eller på annen betryggende måte varmtbehandlet. Ved tuberkuløse dyr forståes her bare de dyr som ved klinisk undersøkelse er funnet å ha tuberkulose eller som har reagert for en tuberkulinprøve (jfr. § 16 i rundskrivelse fra Landbruksdepartementet av 10 desember 1930).
- c. Når varen stammer fra dyr som er blitt behandlet med lægemidler som ved å gå over i melken eller på annen måte kan påvirke denne og gjøre den skadelig eller usmakelig (arsen, brekvinsten, nyserot, dyvelsdrek, kvikksølv, terpentinolje m. v.).

§ 49. Optrer på en gård, i et meieri eller i en melkeforretning eller hos personer som på en eller annen måte er

20 mai. kommet i berøring med eller har behandlet melken, tegn som tyder på at noen lider av smittsom sykdom, f. eks. tyfus, skarlagensfeber, smittsom hjerne- ryggmarvslidelse, polyomyelitt, epidemisk mavesyke, difteri eller annen ond-artet halssykdom, skal levering av melk fra stedet straks opphøre, inntil helserådet har truffet de foranstaltninger som ansees nødvendige for å hindre overførelse av smitte. Det samme gjelder når det bringes på det rene at noen person fra sted som nevnt er basillebærer. Levering av melk kan ikke optas igjen før helserådet tillater det.

§ 50. Person som lider av kronisk smittsom sykdom, væskende sår i ansiktet, på hender eller armer eller av annen væskende, skallende eller smittende sykdom eller av diaré, må ikke være sysselsatt med melking, behandling eller om-setning av melk. Hvad tuberkuløse personer angår kommer tuberkuloseloven av 8 mai 1900 med tilleggslover til anvendelse.

Kapitel X.

Meierier, ysterier og melkeutsalg.

§ 51. Den som vil drive meieri, ysteri eller fra fast be-driftssted selge melk eller meieriprodukter må melde dette til helserådet. Virksomheten må ikke begynne før helse-rådet har samtykket. Det samme gjelder når virksomheten flyttes, skifter innehaver eller forandrer art.

§ 52. Helserådet kan påby at salg av melk og fløte skal foregå fra egne rum (utsalg). Alle som handler med melk, skal ha denne opbevart i særskilte rene og luftige rum.

§ 53. I utsalgs- og opbevaringsrum skal gulv, vegger og tak ha tette og glatte flater således at de uten vanskelighet kan vaskes og holdes rene. Utsalgsrummet skal ha egen inngang fra gaten og ikke ved dør eller andre åpninger stå i forbindelse med beoelsesrum. Utsalgssted med tilhørende lokale må ikke benyttes som beboelsesrum, de skal være lyse, luftige og godt ventilerte samt være forsynt med spring eller en annen av helserådet godkjent anordning, vask med vannlås, såpe og rene håndklær. I utsalgslokalet skal der være disk av marmor eller av annet jevngodt materiale og diskevern.

§ 54. I melkeutsalget må foruten melk og fløte bare forhandles eller opbevares smør, ost (dog ikke sterkt luk-tende), margarin, egg, baker- og konditorvarer, sjokolade, drops, melkehermetikk, safter, honning, øl, mineralvann og iskrem samt smørbrødpålegg hvortil opskjæremaskin be-nyttets. Oster skal opbevares i lukkede skap. Forhandles eller opbevares andre delikatesser, rå, stekte eller kokte,

kjøtt, flesk eller fiskevarer, må melk eller fløte kun forhandles på lukkede flasker. Kokning eller stekning i utsalg med tilhørende godkjente rum tillates ikke, undtagen kokning av kaffe, te eller lignende til betjeningens eget bruk. 20 mai.

§ 55. I og utenfor lokale hvor melkesalg foregår, skal der til enhver tid herske orden og renslighet. Spyting og all bruk av tobakk i melkeutsalg er forbudt. Plakater herom skal være opslått på iøynefallende sted. Lokalene skal daglig luftes. Gulv, disker, bord eller lignende innretninger må vaskes omhyggelig hver dag etter endt arbeide eller oftere om fornødent. Feining er i det hele tatt forbudt. Vinduer, dører og hyller skal vaskes minst hver uke og storrengjøring foretas minst hvert fjerdingår. Under rengjøringen må hverken melk eller melkekar forurenses.

§ 56. Beholder som melk opbevares, føres eller utbys til salg i, skal være av fortinnet jernblikk, fortinnet kobber, aluminium, glass, porselen, fajanse, annet stentøi med god glasur eller av annet av helserådet godkjent materiale. Det må nøie påsees at spann og andre redskaper som anvendes til behandling eller førsel av melk holdes omhyggelig rene og vaskes hver gang de har vært brukt. Centrifugeslam skal brennes.

§ 57. I melkeutsalg og lignende skal alle beholdere være forsynt med lokk og med en for kjøperen lett synlig betegnelse som angir hvad slags melk eller fløte beholderen inneholder. Øser eller andre redskaper for utmåling av melk eller fløte må være forsynt med hensiktsmessige håndtak således at hendene ikke kommer i berøring med varen. Under utmåling av melk eller fløte må spannet ikke holdes over beholderen, således at f. eks. spillmelk rinner ned i denne. Hver varesort skal ha sin bestemte øse eller redskap for utmåling.

§ 58. Ved mottagelse av melk i meieriet plikter dette å føre kontroll med melk og spann fra hver enkelt leverandør.

Hver leverandørs melk tømmes over i et særskilt spann og når den ansvarshavende mottager på meieriet har forvisset sig om at melk og spann er i orden, kan melken tømmes over i fellesbeholder.

For mottagelse av melken skal der utenfor meieriet være en solid rampe, således at melkespannene kan tas direkte bort på rampen fra vogn, bil eller lignende, hvorved det undgås å sette spannene ned på gårdsplassen.

§ 59. Det til meieri eller melkeutsalg hørende privet skal være slik innrettet og ligge slik til som helserådet i hvert enkelt tilfelle bestemmer.

20 mai. § 60. Personer som behandler melk eller fløte skal iaktta størst mulig renslighet med sin person og være iført hvit hodebeklødning og ren vaskbar overbeklødning som byttes rene minst 2 ganger i uken og som bare benyttes i melkelokalene. Hender og armer skal vaskes grundig før arbeidet samt umiddelbart etter bruk av klosett. Opslag herom skal stå i synbart sted i klosettet.

§ 61. Eldre melkeutsalgs skal 1 år etter at disse forskrifter er stadfestet være bragt i overensstemmelse med de ovenfor inntatte bestemmelser i den utstrekning helserådet forlanger det.

Kapitel XI.

Særlige bestemmelser vedrørende omsetning av melk og fløte m. v. herunder også direkte leveranse fra produsent til privat forbruker.

§ 62. Foreligger der grunn til mistanke om at de sanitære forhold ved meieri, ysteri, produksjonssted, melkeutvalg eller vedkommende transporten av melk og melkeprodukter vedrørende disse steder er mangelfulle, kan helserådet forby førsel til og omsetning av melk og melkeprodukter i Jeløy fra et sådant sted inntil forholdet er blitt betryggende undersøkt og viser sig å være tilfredsstillende.

Helserådet kan forlange opgitt fra hvilket fjøs, meieri, ysteri eller utvalg melken, fløten eller melkeproduktene kommer samt likeledes fortegnelse over vedkommende forhandleres faste kunder.

§ 63. Helserådet kan ved mistanke om sanitære misligheter kreve at der uten opphold for kommunen fremlegges bevidnelse fra læge eller dyrlæge eller på annen av helserådet godkjent måte om sundhetsforholdene samt om fjøs- og melkestellet på gårder som selger melk. Sådanne bevidnelse kan, når der foreligger begrunnet mistanke om smittsom sykdom eller mislige sanitære forhold på stedet, kreves gjentatt med 14 dagers, eller mindre enn 14 dagers, mellomrum, hvis helserådet anser det nødvendig.

Tuberkulinundersøkelse kan forlanges så ofte helserådet rådet bestemmer.

§ 64. Helserådet kan i den utstrekning det av hygieniske grunner finner det påkrevd påby varmebehandling av melk og fløte som omsettes i Jeløy.

Helserådet kan kreve at pasteurisering finner sted i Jeløy, såfremt det er anledning til sådan behandling innenfor Jeløy helseråds område.

§ 65. Salg av iskrem er bare tillatt fra melkeutvalg, konditorier og kafeer eller dertil godkjente utvalg, samt fra dertil av helserådet godkjent bod eller vogn.

Den som vil selge iskrem må søke om helserådets sam- 20 mai.
tykke hertil.

§ 66. Iskrem tilberedt utenfor herredet tillates ikke solgt i Jeløy uten helserådets samtykke. Iskrem bestemt til salg må bare tilberedes i rum som er lyse, godt ventilerte og fri for fuktighet. Gulv, vegger og tak må være i sådan stand, at de lett kan holdes rene. Rummet skal ha vannledning og vask og varmt og kaldt vann i tilstrekkelig mengde. Rummet må være fritt for støv og stank og må ikke stå i direkte forbindelse med soveværelse eller annet rum som ikke hører med til bedriften. Der skal finnes vaskevann, såpe og rent håndklær. Bruk av tobak i enhver form er forbudt. Gulvet skal vaskes hver dag, vinduer og dører hver uke, tak og vegger minst 2 ganger årlig. Klær og uvedkommende gjenstander må ikke finnes i rummet. Frysemaskiner må være innrettet således at fett eller smuss ikke kan falle ned i kjernen. Alle kopper, spann og redskaper som benyttes, må være innrettet slik, at de lett kan holdes rene, og de må hver dag gjøres omhyggelig rene og skylles i kokende vann. Den is som anvendes må være ren.

Hvis helserådet forlanger det skal melk og fløte som benyttes til fremstilling av iskrem være pasteurisert. Betjeningen skal under arbeidet være iført en egen drakt, vareklær av hvitt vaskestoff som byttes rene minst 2 ganger i uken eller oftere hvis helserådet finner det påkrevd. Er vareklærne benyttet utenfor arbeidet, må de vaskes før de igjen kan anvendes under fremstilling av iskrem. Betjeningen må vaske hender og armer før de begynner arbeidet og etter bruk av klosetter. Personer som lider av smittsomme, stinkende eller væskende sykdommer eller av sår på armer og hender må ikke delta i tilberedning av iskrem.

§ 67. De som er beskjeftiget med salg av iskrem skal under sitt arbeide være iført helt og rent antrekk av hvitt lerret, forklær med brystsmekk og forermer, kvinnelig betjening skal også ha ren kappe eller rent hodetørklær. Antrekket skal skiftes rent minst 2 ganger i uken eller oftere hvis helserådet anser det påkrevd.

§ 68. Et eksemplar av disse forskrifter omfattende kapitel X og XI til og med § 62 skal være opslått i ethvert melkeutsalg og for meierienes vedkommende også i det rum hvor melken mottas. Forskriftene omfattende §§ 65 66 og 67 skal være opslått i et rum hvor iskrem tilberedes eller selges. Tillates iskrem solgt fra vogn skal forskriftene være således opslått på vognens sider, at de er beskyttet mot vær og vind.

20 mai.

Kapitel XII.

Forskrifter for butikker.

§ 69. Enhver butikk skal holdes ren og godt utluftet. Utenfor inngangsdøren skal der være fotskrape. Gulv og disker skal daglig rengjøres. Helserådet kan treffe nærmere bestemmelser herom. Tørr-feiing er forbudt. Hovedrengjøring skal foregå minst 1 gang om året eller oftere hvis helse-rådet finner det påkrevd. På iøinefallende steder skal finnes opslag om forbud mot spytting på gulvet. Benyttelse av spytebakker er ikke tillatt. Butikker, hvor der selges mat-varer, og rum hvor matvarer som skal selges, blir bearbeidet eller tilberedt, må ikke brukes som soverum eller kjøkken. Disse butikker og rum skal være forsynt med vaskevann, såpe og rene håndklær, og de personer som håndterer varene, skal jevnlig vaske sine hender. De skal iaktta renslighet ved innpakkingen, og må f. eks. ikke blåse posene op eller vete fingrene i munnen.

§ 70. Matvarer skal beskyttes mot støv og annen urens-lighet såvel i butikkene som i tilberednings- og lagerrum-mene. Når det lar sig gjøre, skal varene anbringes i vel renholdte, tildekkede kar, skuffer eller skap med dører. Vekt og måleredskaper som benyttes ved handel med mat-varer, skal være rene når de brukes. Det er selgeren for-budt å innpakke matvarer i aviser eller urent papir. Ved omførsel av matvarer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning.

§ 71. Tobakksrøkning er forbudt i butikker, hvor der selges matvarer. Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem som de kjøper. Opslag herom og om forbud mot tobakksrøkning skal finnes på lett iøinefallende sted i ved-kommende butikker.

§ 72. I hver butikk skal der være opslått særavtrykk av ovenstående bestemmelser.

Kapitel XIII.

Bakerier.

§ 73. Bakerier eller rum som står i åpen forbindelse her-med, må ikke benyttes som sovested, gulv, vegger og tak skal være i slik stand, at de lett kan vaskes. Hver dag efter endt arbeide skal gulvene vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke. Vegger og tak minst hvert fjer-dingår. Under rengjøring må bakverk omhyggelig tildekkes eller fjernes.

§ 74. Bakeribedriften uvedkommende gjenstander som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i arbeids-

rummene eller hindre disses rengjøring må ikke finnes i 20 mai. bakeriet eller de rum som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må matrester, gafler, kniver, skjeer og matspann eller lignende opbevares i arbeidsrummene, likeså litt sengeklær. Kull og annet brensel må ikke ligge løst utover gulvene, og aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet. Bakerier må ikke benyttes til klæsvask.

§ 75. Trau, bord, hyller, plater, kjeler, o. s. v. må daglig gjøres rene. De må ikke brukes til å sitte på.

Smør, melk, o. s. v. må opbevares i rene tildekkede kar. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk, må bare tillages for dagens behov. Strykevisker må være rene for hvert stoff, og må hver dag rengjøres i kokende vann.

Melsekker skal avbørstes omhyggelig før de bringes inn i bakeriet og innholdet tømmes i bakertrauet.

§ 76. Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt, likeså å henlegge tobakk, piper og fyrstikker. Spyting er forbudt.

§ 77. Under sitt arbeide må bakeren være iført egen, ren hvit drakt, som ikke brukes utenfor bakeriet og som skiftes rent minst 2 ganger ukentlig.

I bakeriet skal det være vaskevannstell, såpe og rene håndklær.

Bakerne må rense sine negler og vaske omhyggelig underarmer og hender umiddelbart før og etter deig- og brødlagningen. Likeledes vaskes hender etter bruk av klosettet. Det er forbudt å beskjefte personer i bakeriet som har sår, byller eller utslett på hender eller armer.

§ 78. Ombæring og utbringelse av brød og annet bakverk skal skje i rene kurver og kasser som er lukket eller forsynt med overlegning eller tett, fastbundet, ren presenning. Ved salg, utbringelse og under transport bør hvert brød være innpakket i rent papir eller ren pose og helserådet kan, hvis det måtte anse det nødvendig, gi påbud herom.

§ 79. I ethvert bakeri skal ett eksemplar av disse forskrifter være opslått.

Kapitel XIV.

Hjemmebakning.

§ 80. Hjemmebakning til salg må bare finne sted i der-til av helserådet godkjente rum, og helserådet kan med hensyn til lokalene, renholdet m. v. og den personlige hygiene forlange opfylt de samme krav som for bakerier bestemt. Den som vil begynne hjemmebakning til salg må melde dette til helserådet.

20 mai.

Kapitel XV.

Slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

§ 81. Helserådet kan påby, at handelen med kjøtt og flesk skal foregå fra eget rum, likeså kan det forby anlegg og drift av slakteri på steder hvor sanitære hensyn tilsier det..

I slakterier og pølsemakerier skal gulvet være tett, jevnt, av cement eller annet av helserådet godkjent materiale med avløp til kloakk forsynt med vannlås og rist. Rummene skal være rumelige og lyse, forsynt med tette vegger med glatte flater, lokalene skal holdes omhyggelig rene. Det samme gjelder alt inventar og de redskaper som brukes. Vegger og tak må vaskes minst hvert fjerdingår, vinduer og dører hver uke, gulv, disker og vekter hver dag.

Alle maskiner og redskaper som benyttes må rengjøres hver gang de har vært brukt. Ethvert slakteri og pølsemakeri skal såvidt mulig være forsynt med vannledning og spyleslange. Slakteri og pølsemakeri må ikke stå i åpen forbindelse med gjødselbinge, grisehus eller stall.

§ 82. De i slakteri, pølsemakeri og kjøttutsalg beskjeftigede personer, skal ha ren hvit hette og være iført rent hvitt forklæ med brystsmekk og forermer eller annet helt og rent godkjent antrekk, som skal skiftes rent minst 2 ganger ukentlig. Vaskevann, såpe og håndklæ må finnes i disse lokaler og de der beskjeftigede personer må vaske sig så ofte at hender og armer til enhver tid er rene. All kjøttmat må beskyttes mot fluer, publikum forbys å berøre kjøtt som er utlagt til salgs. Bruk av tobakk er forbudt.

Ved slaktning må den størst mulige renslighet iakttas. Dyrenes innvoller må uttas og fjernes snarest mulig efter avlivning. Avfall av enhver art skal så hurtig som mulig fjernes, og likeså litt som maver, tarmer, blod, lemmer eller huder forbli natten over i slakteboden. I denne skal under kjøttets stivning være god gjennomtrekk.

§ 83. Rengjøring av maver og tarmer tillates ikke i rum hvor kjøtt opbevares.

Angående hvilke stoffer som kan brukes til konservering eller farvning av kjøtt og kjøttvarer henvises til de forskrifter som er utferdiget i henhold til loven om næringsmidler.

§ 84. Kjøttbutikker skal være lyse, luftige og rene. De bør helst være beliggende fra solsiden. Vender vinduene mot solen, må de i sommertiden være forsynt med markiser. Gulvet skal være belagt med fliser eller annet dermed jevngodt materiale, og vegger og tak av materialer som er lett

å holde rene. Disken skal ha plate av marmor, glass, sten 20 mai. eller annet av helserådet godkjent materiale. Kjøttkrokene skal være galvanisert eller av materiale som ikke rustar. Vegger og tak skal i sin helhet rengjøres minst hvert fjerdingår, vinduer og dører minst 1 gang ukentlig. Gulv, disker og vektor skal vaskes minst 1 gang daglig. Tørr feining er forbudt. Hvor kjøtt kommer i berøring med vegger og stolper, må disse vaskes hver dag.

§ 85. Angående kjøtt salg under åpen himmel eller lignende har helserådet til enhver tid adgang til å treffe de fornødne bestemmelser eventuelt helt å forby sådant salg.

Transport av kjøtt skal foregå i rene, helst lukkede vogner eller i rene kasser, traue eller kurver og være innhyllt i rent dekke. Det er ikke tillatt å sitte på varene under transporten.

§ 86. Ovenstående regler skal være opslått på et iøynefallende sted i alle slakterier, pølsemakerier og kjøttutvalg.

Kapitel XVI.

Forskrifter for utsalgssteder for fersk fisk (herunder fersk sild) og steder hvor der lages fiskemat.

§ 87. Utsalgsstedene og tillagningsstedene skal meldes til og godkjennes av helserådet før de tas i bruk. Også utsalgs- og tillagningssteder som alt er i bruk, skal meldes til helserådet.

§ 88. Rummene må ikke benyttes til eller stå i direkte forbindelse med rum til almindelig husbruk. Utsalgs- og tillagningssteder skal være lyse og ha god lufttilgang. Utsalget bør ha egen inngang fra gate. Bord, disk og annet inventar som fisken legges på, skal være forsynt med marmor, cementsten, glass eller et annet vannrett materiale som helserådet godkjenner. Disken må bare ha åpne rum, ingen skuffer. I rummet skal være innlagt vannspring og vask eller annen av helserådet godkjent innretning.

§ 89. Gulvet skal være utført av stålskuret cement, fliser eller annet jevn godt materiale. Det skal ha fall og avløp til ett med vannlås forsynt gulvsluk. Trevegger skal stå på en minst 10 cm høi murfot.

§ 90. Alt avfall skal opsamles i lukkede beholdere av jern eller av et annet materiale som helserådet godkjenner. Beholderne skal være forsynt med tett sluttende lokk og tømmes så ofte, at der ikke oppstår stank. De skal rengjøres (renspyles) omhyggelig minst 1 gang daglig.

§ 91. Salg av fersk fisk på torv, åpen gate eller i portrum er ikke tillatt uten helserådets samtykke.

20 mai. § 92. Rummene og alt inventar skal til enhver tid være i ordentlig stand og vedkommende er pliktig til å etterkomme pålegg som helserådet i hvert enkelt tilfelle finner nødvendig å gi for å rette på mangler.

§ 93. Fisk eller fiskeprodukter må hverken på disker, hyller eller utstillingsmontre legges på skitne fat, bretter eller gamle kasser, eller utsettes for sol. Underlag av papir eller lignende er forbudt.

§ 94. I utsalgs-, tilberednings- eller opbevaringsrum må ikke settes petroleum, bensin eller andre varer og gjenstander som kan forurense fisken eller gi den smak eller lukt. All slags avfall skal straks fjernes således som foreskrevet i § 90.

§ 95. All gammel fisk som ikke egner sig til menneskeføde, skal straks bringes bort i samhøve med helserådets forskrifter.

§ 96. Helserådet kan påby, at der i enhver forretning skal være godkjent iskasse eller avkjølingsrum.

§ 97. Alle fiskeforretninger skal jevnlig inspiseres av helserådet.

§ 98. Lokalene skal renvaskes omhyggelig minst 1 gang hver dag, og kasser, tønner og andre kjørelers samt vekter og andre redskaper som brukes til fiskehandelen skal rengjøres ordentlig hver dag snarest etter bruken og ellers så ofte som helserådet finner det nødvendig. Tørr feining er forbudt. Tak og den del av veggene som ikke daglig vaskes, rengjøres så ofte som helserådet bestemmer.

Finnes der fiskekummer, skal de være av marmor, cement, sten, glass eller annet materiale som helserådet godkjenner og være slik forarbeidet, at de lett lar sig tømme og rengjøre.

All bruk av tobakk og spytning på gulvet er forbudt. I hvert rum skal der være opslått plakater herom.

Der skal være lett adgang til rent vaskevann, såpe og rene håndklær til betjeningen.

Betjeningen skal iaktta omhyggelig renslighet med sin person og sine klær. Opbevares betjeningens tøy i lokalet, skal det opnges i et skap med dør.

§ 99. Hvis disse forskrifter eller pålegg, som helserådet gir i henhold til dem, ikke etterkommes, kan helserådet, etter forgjeves å ha gitt advarsel, forby stedet brukt til manglene er rettet.

§ 100. Disse forskrifter omfatter også bedrifter som allerede er i gang. For slike bedrifter gjelder dog bestemmelsen i § 89 bare i den utstrekning helserådet i hvert enkelt tilfelle finner det nødvendig.

§ 101. Selges fisk fra fiskekasser må disse ikke settes 20 mai. slik at hunder, katter eller andre dyr kan komme i berøring med kassene.

§ 102. Ovenstående forskrifter skal være opslått på et iøinefallende sted i alle utsalgssteder for fersk fisk og steder hvor der lages fiskemat.

Kapitel XVII.

Møller.

§ 103. Møller skal nedstøves minst 4 ganger årlig, og gulvene feies 2 ganger ukentlig.

§ 104. I møllekammeret og andre til møllen hørende rum som tjener til opphold for de møllesøkende eller møllens arbeidere, skal gulvene feies fuktig hver dag, og gulv, benker og stoler vaskes minst 1 gang i uken og vinduer, dører og veggene i mannshøide vaskes minst 1 gang hvert fjerdingår.

§ 105. Helserådet bestemmer i hvilken utstrekning spyttebakker skal benyttes og hvilken størrelse og form de skal ha. Spyttebakkenes bunn skal i så tilfelle være dekket med fuktig sagmugg, torv, eller lignende. De skal daglig rengjøres og deres innhold brennes eller behandles på annen av helserådet godkjent måte.

Kapitel XVIII.

Helseforskrifter for leirplasser (camping).

§ 106. Eier eller leier av sådan leirplass er forpliktet til å sørge for, at plassen til enhver tid holdes i en stand, som er overensstemmende med gjeldende helseforskrifter og tilfredsstiller brukernes rimelige krav.

§ 107. Sådan leirplass kan ikke tas i bruk før den er godkjent av helserådet.

§ 108. Til leirplass skal fortrinsvis velges steder med tørr grunn. Den bør ligge lunt, godt beskyttet mot vind og regn og helst skråne litt. Der bør være lett adgang til godt og rikelig drikkevann. Ved tydelig opslag skal gis anvisning på hvor renvannet kan hentes, samt forbud mot forurensning av hvilken som helst art av vanninntaket eller dets nærmeste omgivelser.

§ 109. Leirplassen bør ha særskilt inn- og utkjørselsvei. Begge skal være tydelig merket.

§ 110. Det er strengt forbudt å kaste avfall, papir, tomme hermetikkbokser, appelsinskall og lignende fra sig på leirplassen. Avfall skal legges på et avsides sted, som før plassen tas i bruk er anvist av helserådet. Plassens eier

20 mai. eller leier skal sørge for, at avfall fjernes, kjøres bort, nedgraves eller brennes så ofte det viser sig nødvendig for å hindre stank eller andre ulemper.

Hvis telt benyttes, skal teltplassen ryddes før vedkommende forlater leirplassen.

§ 111. Vask og skylling av klær, bruksgjenstander og lignende kan foregå bare på sted som ved opslag er anvist hertil.

§ 112. På leirplassen skal være anordnet privet såfremt helserådet krever det, særskilt privet for begge kjønn. Privetene skal ha en størrelse og innredning som helserådet i hvert tilfelle bestemmer. Privetene skal ligge minst 15 meter fra leirplassen samt offentlig eller privat vei.

Det må nøie påsees, at der ikke finner tilsig sted fra privetet til leirplassen, opkomme, brønn, bekk eller annet sted hvorfra der hentes renvann. Privetene skal ha binger og disse skal være innklædd. Privetet for menn skal ha anordnet pissoar. Det påhviler leirplassens eier eller leier å fylle strømidler i sådan mengde i bingene, at uttømmelsene holdes tildekket og stank ikke opstår. Bingene skal tømmes når de er $\frac{3}{4}$ fulle eller oftere om helserådet så krever. Privetene skal holdes forsvarlig rene. Setet og gulv skal vaskes minst 2 ganger ukentlig (månedene juni, juli, august) og ellers så ofte som helserådet bestemmer.

Avtredelse utenfor privetene er på det strengeste forbudt.

§ 113. Det påhviler også det reisende publikum å påse at forskriftene overholdes. Grov eller gjentatt overtredelse bør i tilfelle meldes til leirplassens eier.

§ 114. Et eksemplar av disse forskrifter skal være opslått i glass og ramme på et iøynefallende sted på leirplassen.

Kapitel XIX.

Om pelsdyravl.

§ 115. Anlegg av pelsdyrgård må ikke finne sted uten at helserådet på forhånd har gitt sitt samtykke.

§ 116. Pelsdyrgård må ikke ligge så nær beboelseshus, matbod eller offentlig eller felles privat vei, at lukten er til plage. Den må heller ikke legges slik, at der kan komme tilsig eller avfall til brønn, bekk eller annet vann, hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler. Avfallet fra gården må brennes op eller legges i kompost og dekket med jord. Komposten må være innbygget med ståltrådduk eller på en annen

av helserådet godkjent måte, således at hunder, katter, krå- 20 mai.
ker, skjærer m. v. ikke kan komme til.

§ 117. Kopper og kar til vann eller melk eller andre kjørel som brukes i pelsdyrgården må vaskes i særskilt kjørel. Kluter, koster eller annet som brukes til vask må ikke brukes til annen vask i beboelseshus eller uthus.

Kammer og børster som brukes til pelsdyr, må ikke brukes til andre dyr. Sendingskasser må ikke settes inn i uthus, fjøs, stall m. v. før de er grundig gjort rene og desinfisert.

§ 118. Personer som steller med dyrene skal ha særskilt fottøi til bruk i pelsdyrgården og må nøie passe på, at dette fottøi ikke kommer inn i beboelseshus, grisehus, fjøs, stall m. v. uten at det er omhyggelig rengjort. Røkterne skal ha overalls når de steller dyrene. For hver gang røkteren har stelt dyrene, behandlet redskaper, kjørel o. s. v. i pelsdyrgården, må han vaske hender og underarmer grundig.

§ 119. Viser det sig nødvendig å ta hvalper inn i hus for kortere tid, må der utvises den største renslighet. Dyrene må bare behandles av røkteren, og når hvalpene atter kommer inn i pelsdyrgården, må det rum som de har vært i, gjøres rent og luftes grundig.

Kapitel XX.

Regler for renhold i skogshytter, saghytter og andre rum hvor arbeidere midlertidig innlosjeres.

§ 120. Huset skal holdes godt ventilert døgnet rundt, særlig ved ventiler i gavlene eller trekkpipe i taket.

§ 121. Det er forbudt å spytte på gulv, vegger eller innbo.

§ 122. Sengene skal redes op hver morgen. Løs sengehalm må ikke brukes.

§ 123. Etter hvert mål skal der vaskes op, matkopper og spisestell settes i hyller eller skap, gryter, stekepanner og kaffekjeler på en plass for sig, matlevninger og avfall bringes bort. Maten skal gjemmes i særskilt matbod eller skap. Feiekost og brukbare vannbøtter skal være til stede i rummet. Samme bøtte må ikke benyttes både til renvann og til vask.

§ 124. Minst 1 gang om uken skal gulvet vaskes. Gulvet skal daglig feies efter først å være dynket med vann eller strødd med sne så det ikke gyver.

§ 125. Sjøppel, avfall, urin og annet søl må ikke kastes utenfor døren eller omkring husveggene.

20 mai. § 126. Arbeidsgiveren skal sørge for at rummene er ordentlig rengjort når de tas i bruk. Når et arbeidslag reiser, plikter det å gjøre rent etter sig.

§ 127. Alle som bor i huset, skal iaktta renslighet og være ansvarlig for at disse regler etterfølges. De velger sig imellem en ordensmann, som har opsynet med ventilasjonen og renholdet.

Ordensmannen velges enten skiftevis hver uke, eller den samme kan velges for lengere tid, hvis derom er enighet.

§ 128. Det er ordensmannens plikt å påse disse regler overholdt og å gjøre anmeldelse til helserådet hvis hans myndighet ikke respekteres. Personer som har utoei, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller annen smittsom sykdom, eller som ved urenslighet er til plage for andre, kan bortvises av helserådet.

§ 129. På disse steder kan helserådet forlange at arbeidsgiveren må sørge for at der finnes forbindelsessaker: 2 gasbind, 1 pakke steril vatt, 1 enkeltmannspakning, 1 liten flaske jod (glasskork), alt innpakket i oljelerret og opbevart i tørt skap.

§ 130. Et avtrykk av disse regler skal slås op i alle de her omhandlede rum.

Kapitel XXI.

Offentlige boksamlinger.

§ 131. Ved utlån av bøker fra offentlige boksamlinger skal følgende iakttas: Bøker må ikke utlånnes til personer lidende av akutt smittsom sykdom eller til personer som tilhører husstand innen hvilken der er sådan sykdom. Hvis en person som har tillåns bøker fra offentlig boksamling blir angrepet av smittsom sykdom eller sådan bryter ut innen den husstand til hvilken han hører, skal bøkene, før de utlånnes til andre, desinfiseres.

§ 132. Alle bøker i offentlig boksamling skal 1 gang årlig ettersees av den som forestår boksamlingen sammen med nærmest boende medlem av helserådet. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

Kapitel XXII.

Om tjenerhold.

§ 133. Tjenere, arbeidsfolk, lærlinger og betjenter skal skaffes tilstrekkelig varmt, tørt og ventilert soverum, særskilt for menn og kvinner og uten gjennomgang fra det ene til det annet. Dører skal kunne låses.

§ 134. Hver person skal ha egen seng og stol samt eget vaskefat, drikkeglass, håndklæ og egen såpe. Håndklær skiftes rene minst 1 gang hver uke.

Kapitel XXIII.

20 mai.

Andre sanitære forhold.

§ 135. Ved offentlige vannposter, skoler, kirker, fabrikker og alle offentlige forsamlingslokaler er det forbudt å bruke felles drikkekar. Drikkevannsinnetninger på disse steder må være godkjent av helserådets ordfører. Det er likeledes forbudt på skoler å bruke felles skrivematerialer, såsom penner, blyanter, grifler og lignende. Hver elev skal ha sitt skrivemateriale i eget futorial, merket med elevens navn. Futorial med innhold må ikke brukes senere av en annen før det er tilbørlig rengjort.

§ 136. Huseiere er likeoverfor helserådet ansvarlige for at fraflyttede rum gjøres rene før nye beboere flytter inn.

Kapitel XXIV.

Dame- og herrefrisørsalonger.

§ 137. Før et lokale tas i bruk som dame- eller herrefrisørsalong må det etter at melding herom på forhånd er sendt helserådet være godkjent av dette. Det samme gjelder flytning eller større forandring av allerede igangværende bedrift.

§ 138. Ethvert lokale som tillates tatt i bruk til dame- eller herrefrisørsalong, bør ha en gulvflate av minst 16 m².

§ 139. I dame- eller herrefrisørsalong med tilhørende rum må ikke opbevares gjenstander som er bedriften uvedkommende eller kan hindre renhold, utbre stank eller lignende. Lokalene må alltid holdes omhyggelig rene og vel utluftet. Hår, såpeskum, papir, bomull og brukt tøy bringes bort etterhvert. Så vel rene som skitne servietter, frottékluter, kapper og håndklær m. m. opbevares på dertil bestemte steder.

§ 140. Hovedrengjøring av dame- og herrefrisørsalonger med tilstøtende rum skal foregå minst 2 ganger om året. Gulvet skal vaskes minst 1 gang daglig. Bord, stoler, konsoler, hyller og lignende skal hver dag avtørres med en fuktig klut.

§ 141. Betjeningen skal iaktta omhyggelig personlig renslighet og vaske hendene før behandlingen av hver kunde. Under arbeidet skal de være iført ren, hvit jakke eller frakk, som skal skiftes ren minst 2 ganger ukentlig. Det er forbudt betjeningen å røke i arbeidstiden. Personer lidende av smittsomme sykdommer, herunder innbefattet smittsomme hudsykdommer, samt av sår eller byller på hendene, må ikke beskjeftiges i dame- eller herrefrisørsalonger.

§ 142. Ved barbering må der for hver kunde brukes renvasket serviett og rent dekke over nakkeputen. Benyttes

20 mai. frottékluter, må disse alltid være renvasket og til stede i et tilstrekkelig antall og behandles på samme måte som for servietter bestemt. Servietter, frottékluter og håndklær skal efter bruken vaskes og kokes.

§ 143. Barbervannet må tappes eller helles i barber-skålen (koppen) som renses i kokende vann mellem hver barbering. Hvis ikke vedkommende kunde medbringer barberkost, kan sådan bare anvendes til opskumning av såpen og innsåpning må i så tilfelle foregå med hånden. Barberkosten skal efter hver kunde grundig rengjøres i kokende vann.

§ 144. Bruk av maskinbørster og felles pudderkvast er forbudt. I stedet for pudderkvast kan brukes en klype renset bomull eller lignende som kun anvendes 1 gang. Alunstift i fyrstikkformat kan benyttes, men kun 1 gang.

§ 145. Ved klipping må der mellem halsen og kappen anvendes en halsestrimmel av silkepapir eller vatt som bare brukes 1 gang. Kappen skal alltid være ren og fri for hår.

§ 146. Gas-strimler eller pakninger for permanentkrøll må ikke benyttes omigjen.

§ 147. Der skal være til stede et tilstrekkelig antall hår- og nakkebørster, således at hver kunde får rene børster.

§ 148. Alle redskaper må omhyggelig rengjøres før de tas i bruk til ny kunde. Klippemaskiner, sakser, kniver og viklepinner for permanentapparater kokes eller rengjøres på en annen av helserådet godkjent måte. Kammer og børster renses i salmiakkspiritus og vann (25 à 30 dråper i 200 à 300 gram vann), eller på en annen av helserådet godkjent måte (kammer bør opbevares i høie glass fylt med 2 % lysoformopløsning).

§ 149. Kunder med utslett eller mistenkelig håravfall som det kan være frykt for er smittsomt, må enten avvises, henvises til læge eller betjenes med egne redskaper. De benyttede redskaper og annet som er brukt må grundig utkokes eller på annen måte betryggende desinfiseres straks efter benyttelsen.

§ 150. Disse regler skal finnes opslått i lokalet på et iøinefallende sted.

Kapitel XXV.

Forholdsregler mot tuberkulose og epidemiske sykdommer.

§ 151. Når en tuberkuløs syk forandrer bopæl skal melding derom gis til helserådets ordfører. Meldeplikten påhviler den syke selv, den husvert hvorfra og den husvert hvortil vedkommende flytter samt kretsens helserådsmedlem.

§ 152. Ved bortsettelse av personer skal der skaffes 20 mai. attest for, at såvel den bortsatte som forpleieren og dennes husstand ikke lider av akutt smittsom sykdom. Det er forbudt kvinner som lider av venerisk sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.

§ 153. Ved optreden av sykdomstilfelle som det kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet, skal følgende iakttas:

1. Den husstand eller husfar som har å gjøre anmeldelse derom overensstemmende med § 14 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860, skal straks dra omsorg for betryggende avsondring.
2. Der må ikke finne noe personlig samkvem sted mellom den syke og den som pleier ham (henne) på den ene side og husets øvrige beboere på den annen side.
3. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller dem som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre gjenstander som de benytter eller som den syke har benyttet de nærmeste dager forut for sykdommens utbrudd. Fødevarer må ikke opbevares i de rum hvor den syke opholder sig.
4. Inntil læge er kommet til stede og har gitt nærmere forskrifter, må alt samkvem mellom det sted hvor sykdommen er optrådt og andre steder ophøre. Navnlig må personer som hører til samme husstand som den syke, ikke ha noe samkvem med andre og ikke på noen måte delta i møter eller sammenkomster.
5. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til den bolig hvor den syke ligger. Sammenkomster i selskapielig eller annet ærend må ikke avholdes i det smittede hus eller på dets gårdsplass.
6. Når læge er kommet til stede, skal han foreløbig treffe de anordninger og forføyninger med hensyn til avsondringen av den syke, hans (hennes) husfolk og omgivelser, som sykdommens beskaffenhet krever og for øvrig midlertidig gi de sanitære forskrifter som ansees nødvendige. Det må overlates til lægens skjønn å meddele forskriftene i skriftlig form. De må i ethvert fall nøie efterkommes og er gjeldende inntil de tilbakekalles, opheves eller forandres av helserådet eller dets ordfører.
7. Forsåvidt der leveres melk eller andre næringsmidler fra det sted hvor sykdommen er opstått, må dette ophøre inntil tillatelse er meddelt av helserådet eller dets ordfører.

20 mai. 8. Barn fra den husstand hvor sykdommen har optrådt, må ikke søke skole forinnen tillatelse er meddelt av helserådets eller dettes ordfører. Forsåvidt sykdommen optrer i lærerens husstand og læreren bor i samme hus som skolen holdes i, må denne lukkes inntil nærmere bestemmelse er truffet av helserådet eller helserådets ordfører.

§ 154. Skolebarn som antas å lide av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller øiensykdom skal sendes hjem av læreren (lærerinnen), som må gi deres foreldre eller foresatte skriftlig beskjed om at barnet ikke kan komme på skolen igjen før det er rent og fritt for smitte. På samme måte skal skolebarn, som lærer eller lærerinne antar lider av annen smittsom sykdom, bli sendt hjem med skriftlig opfordring om at læge må bli rådspurt.

§ 155. Gang- og sengklær og andre gjenstander som har vært benyttet av personer som har lidt av smittsom sykdom eller har henstått i rum hvor disse personer har opholdt sig, må ikke avhendes eller overlates andre til bruk forinnen de er rensset etter helserådets nærmere bestemmelser.

Rum hvor personer lidende av smittsom sykdom har opholdt sig, skal også renses etter helserådets anvisning. Utflytning av huset eller enkelte leiligheter kan påbys, hvor farlig smittsom sykdom har optrådt, for at huset eller leiligheten kan bli betryggende desinfisert.

§ 156. Lik av personer som er død av smittsom sykdom utenfor herredet, må ikke bringes inn i herredet uten helserådets tillatelse og i tilfelle kun under iakttagelse av de forsiktighetsregler som helserådet måtte bestemme.

Kapitel XXVI.

Almindelige bestemmelser om tilsynet m. v.

§ 157. Helserådets ordfører som sammen med de øvrige medlemmer har tilsynet med sundhetsforholdene, kan alltid treffe avgjørelser på helserådets vegne, når hurtig inngripen er nødvendig, men saken skal snarest forelegges helserådet hvis det forlanges eller helserådets ordfører anser det påkrevd.

§ 158. Hus- og grunneiere er personlig ansvarlige for at alle de plikter oppfylles som disse helseforskrifter pålegger dem og skal ikke kunne undskylde sig med forsømmelse fra sine folks eller leieres side. Er eieren ikke bosatt i herredet, må han (hun) for helserådet opgi en her bosatt person som på hans vegne skal sørge for at disse plikter oppfylles. Forsømmes disse blir dog ansvaret hvilende på eieren, med-

mindre helserådet har samtykket i, at ansvaret skal bæres av 20 mai.
en stedfortreder som har erklært sig villig. En sådan innrømmelse kan dog tas tilbake av helserådet.

§ 159. Såvel politiet som helserådets medlemmer skal straks melde til helserådets ordfører når de blir vitende om at helseforskriftene ikke følges eller når andre sanitære misligheter kommer til deres kunnskap, og helserådets ordfører plikter å sørge for at enhver anmeldelse om overtredelse av helseforskriftene blir fremmet.

§ 160. Under særegne forhold kan helserådet fritta fra bestemmelsene i helseforskriftene. Dette gjelder dog ikke bestemmelser som er utferdiget for det hele land ved kongelig resolusjon, medmindre helserådet i henhold til denne har fått adgang til det.

§ 161. Undlater noen innen den av helserådet satte frist å treffe foranstaltninger som ifølge disse forskrifter eller ifølge helserådets lovlig fattede vedtak påhviler ham (henne) kan helserådet la foranstaltningene utføre på hans (hennes) bekostning.

§ 162. Et tilstrekkelig antall eksemplarer av disse helseforskrifter trykkes for kommunens regning så hver husstand kan få sitt eksemplar. Likeså trykkes for kommunens regning i plakats form de spesielle forskrifter som er bestemt til opslag i så mange eksemplarer at hver bedrift m. v. kan få det nødvendige antall.

§ 163. Overtredelse av disse forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 164. Disse forskrifter trer ikraft 3 — tre — måneder efter at de er stadfestet.

Fortegnelse over helseforskrifter og forskrifter om næringsmidler m. v., som er utferdiget for det hele land, er inntatt i Lovtidend 1 avdeling for 1938 nr. 6 (side 205 —206).

Kongelig resolusjon.

Lov nr. 6 av 25 juni 1937 om nedlegging og merking av fiskevarer m. v. trer i kraft straks.

Utgiver: Byråchef C. Lampe.